МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Збірник матеріалів
II – ї Всеукраїнської
науково-методичної конференції

08 - 10 квітня 2020 року, м. Одеса

НТБ ОНАХТ

У збірнику опубліковано матеріали ІІ-Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти», яка проходила 08 - 10 квітня 2020 року на базі Одеської національної академії харчових технологій.

Для педагогічних та науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, усіх, хто цікавиться питаннями забезпечення якості вищої освіти.

Рекомендовано до друку Оргкомітетом конференції

Редакційна колегія:

Єгоров Б.В.	- ректор Одеської національної академії харчових технологій, д. т. н., професор (голова редакційної колегії)
Трішин Ф.А.	- проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к. т. н., доцент (заступник голови редакційної колегії)
Дец Н.О.	- начальник навчального відділу, к.т.н., доцент
Корнієнко Ю.К.	- директор центру дистанційного навчання, к. ф.-м. н., доцент
Кручек О.А.	- начальник відділу контролю якості та сертифікації, к. т. н., доцент
Мураховський В.Г.	- директор Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти, к. ф.-м. н., доцент
Сярова А.С.	- методист Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти

Оргкомітет ІІ-Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти» може не поділяти думку учасників. Відповідальність за зміст і достовірність поданого матеріалу несуть учасники.

НТБ ОНАХТ

(***бенефеціару***) документа.

У зв'язку з такими перипетіями та «мандрівками» слів із однієї мови в іншу, деякі з них набувають різних значень, тобто бувають багатозначними. Як от:

Акцент (*латинське acceptus* - «**прийнятний**»):

а) згода на підписання договору відповідно до пропозиції (***оферти***) іншої особи;

б) у міжнародному праві - одностороння заява про зв'язаність умов домовленості;

в) згода на оплату векселя. Акцептований вексель - переказний вексель, що містить особливий реквізит - **акцепт** платника (***трасата*** або ***посередника*** в акцепті), котрий означає згоду останнього оплатити вексельну суму.

Більшого зацікавлення, а відтак і кращих результатів у опрацюванні фахової термінології можна досягти, якщо й при вивченні іноземних мов проводитиметься аналогічна робота. Використання такої методології спонукало б студентів не лише до поглибленого вивчення рідної мови, але й налаштовувало би їх на більш осмислене вивчення іноземних мов. Практика показує, що запровадження опрацювання українсько-іншомовних та іншомовно-українських зв'язків збагачує мовлення студентів, підвищує інтерес як до рідної мови, зокрема, фахової термінології, так і до вивчення мов загалом.

Література

1. Віват Г. І., Філіпенко О. І. В гостях у пані Лексики (Лексична семантика): навчальне видання / Ганна Віват, Ольга Філіпенко. - Одеса:ВМВ, 2019. - 152 с.

2.Словарь иностранных слов. - 12-е изд., стереотип. - М.; Рус. Яз, 1985 - 608 с.

3. Словник української мови: В 11 т. - К.: Наукова думка, 1970. - 2001.

4. Чак Є.Д. Мандрівка в країну слова / Євгенія Чак - К.; Веселка, 1981. - 103 с.

УДК 37.013.31:005.336.2

ВИЗНАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЗДОБУТИХ НЕФОРМАЛЬНИМ ТА/АБО ІНФОРМАЛЬНИМ ШЛЯХОМ В СИСТЕМІ ФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ

Н.М. Сас
Полтавський національний педагогічний університет ім. В. Г. Короленка, м. Полтава, Україна

Відповідно до закону України «Про освіту»: «Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в системі формальної освіти…» [5], що, гіпотетично, відкриває можливості для врахування компетентностей, знань, умінь, навичок, отриманих студентом поза

навчанням під час поточної та/або підсумкової атестації. Актуальним уявляється розробка нового, чи використання існуючого, порядку визнання в системі формальної освіти результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти.

Зідно закону України «Про освіту»:

- формальна освіта - це освіта, яка здобувається за освітніми програмами відповідно до визначених законодавством рівнів освіти, галузей знань, спеціальностей (професій) і передбачає досягнення здобувачами освіти визначених стандартами освіти результатів навчання відповідного рівня освіти та здобуття кваліфікацій, що визнаються державою;
- неформальна освіта - це освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій;
- інформальна освіта (самоосвіта) - це освіта, яка передбачає самоорганізоване здобуття особою певних компетентностей, зокрема під час повсякденної діяльності, пов'язаної з професійною, громадською або іншою діяльністю, родиною чи дозвіллям [там само].

Неформальне навчання можуть здійснювати заклади післядипломної освіти (у нашому випадку - вчителів, керівників навчальних закладів, керівників гуртків), у ЗВО - це, так звані, сертифіковані програми; різні форми і теми навчання пропонуються консалтинговими та коучинговими організаціями, профільними організаційними структурами. Форми навчання, які застосовуються консалтинговими організаціями, такі: тренінги, семінари, коучинг-сесії та майстер-класи, курси дистанційного навчання. Прикладом інформальної освіти може служити: участь студентів у різного роду семінарах, конференціях, симпозіумах, участь у міжнародних, всеукраїнських, регіональних програмах; участь у діяльності громадських організацій; участь у самодіяльних гуртках секціях, студіях; досвід участі у сімейному бізнесі, тощо.

Офіційного порядку визнання компетентностей, знань, умінь, навичок, здобутих неформально та/або інформально, немає. На наш погляд, у нагоді можуть стати освітні програми спеціальності, та робочі навчальні програми з навчальних дисциплін, в яких зазначається інтегральна компетентність відповідного рівня освіти, загальні та фахові компетентності, що відповідають спеціальності та навчальні дисципліни, які забезпечують їх здобуття. Часткові освітні та прикладні компетентності, та їх складові, можуть зараховуватися як засвоєння певних тем (наприклад, винесених на самостійне опанування) навчальних дисциплін.

Формою накопичення відомостей про отримані часткові компетентності та їх складових (знань, умінь, навичок) називають портфоліо (Л. Васильченко [1, 2], Е. Макарушина [6], М. Окса [7]); зошит, щоденник з само- й професійного вдосконалення (О. Дронов, Т. Дронова [4], Т. Шестакова [9] та ін.); творча книжка (І.Волков [3]). На наш погляд, у

визнанні компетентностей, знань, умінь, навичок, здобутих неформально та/або інформально, найважливішим є опис фактів. Саме ретельний аналіз фактів із практичного досвіду здобувача освіти допомагає з'ясувати рівень його професійних навичок і вмінь з опанування тієї чи тієї освітньої програми.

Портфоліо, на думку М. Окси, являє собою систематичний цілеспрямований добір студентами матеріалів, що допомагають характеризувати їхнє професійне вдосконалення, засвідчують зусилля, прогрес і досягнення в одній або більше сферах [7]. Серед складових портфоліо, ми вважаємо цікавими, з точки зору теми дослідження, такі: опис дослідницької діяльності на місцях проходження практики; діяльність із професійного розвитку, що не входить до підготовчої програми; опис професійної діяльності з адміністрування навчальних закладів під час участі в підготовчій програмі; докладний опис дослідницького проекту, розробленого та впровадженого впродовж завершальної фази підготовчої програми.

У творчу книжку передбачалося вносити всі самостійні (а не тільки творчі) роботи, виконані поза навчальну програму з будь-якого розділу науки, техніки, мистецтва, видів праці, незалежно від того, вивчається він чи ні. Позанавчальні досягнення, які вносяться в творчу книжку, повинні відповідати певним нормам, наприклад: 10 фотографій, 5-8 малюнків, письмові роботи (типу рефератів, конспектів) обсягом не менше 15 сторінок, музичний концерт, тривалістю не менше 10 хвилин тощо[3, с.30].

Врахування компетнентностей та їх складових, здобутих у поза навчальних програмах може не тільки слугувати інструментом оцінювання готовності майбутніх фахівців до професійної діяльності, а й набути подальшого використання під час просування кар'єрними сходинками. Перспективу складає залучення студентів до проектування й реалізації індивідуальних освітніх маршрутів, що прогнозує організовану спеціальним чином спільну діяльність викладачів і студентів.

Література

1. Л. Васильченко Васильченко Л. В. Технологія портфоліо в освіті / Л. В. Васильченко // Організація науково-методичної роботи в школі: педагогічне проектування; робота шкільних методичних об'єднань; освітній моніторинг. - Х.: Основа, 2009. - С. 97-105.

2. Васильченко Л. В. Формування управлінської культури керівника школи в системі післядипломної педагогічної освіти : дис. канд. пед. наук: спец. 13.00.04 «Теорія та методика професійної освіти» / Васильченко Лілія Володимирівна; Тернопіл. нац. пед. ун-т імені Володимира Гнатюка. - Тернопіль, 2006. - 23 с.

3. Волков И. П. Цель одна - дорог много: Проектирование процессов обучения: Кн. Для учителя: Из опыта работы. - М.: Просвещение, 1990.- 159с. С. 29-34.

4. Дронов А. А. Формирование інтегрально-креативного стиля мышления в процессе личностно-профессионального становление педагога: учеб.-метод.

пособ. / А. А. Дронов, Т. А. Дронова, В. Г. Михайловский. - Воронеж: ЭМТИИС, 2012. - 68 с.

5. Закон України «Про освіту» // Відомості Верховної Ради (ВВР). - 2017, № 38-39. - С. 380.

6. Макарушина Е. Н. Педагогические условия эффективного применения модели креативной направленности обучения студентов в вузе [Электронный ресурс] /Е. Н. Макарушина // Современные проблемы науки и образования. - 2012. - № 1. - Режим доступа: www.science-education.ru/101-5498.

7. Окса М. М. Організаційно-педагогічні засади використання портфоліо в процесі підготовки магістрів за фахом «управління навчальними закладами» [Електронний ресурс] / М. М. Окса // Философия образования личности: сб. материалов конф. - Режим доступа : http://www.ukrdeti.com /firstforum/b63.html.

8. Сас Н.М. Індивідуальний освітній маршрут як форма педагогічного супроводу студентів-внутрішньо переміщених осіб у нових умовах життя та навчання. // Витоки педагогічної майстерності : збірник наукових праць ПНПУ ім. В. Г. Короленка. - Полтава : ПНПУ ім. В. Г. Короленка, 2017. - Вип. 20. - С. 229-234.

9. Шестакова Т. В. Формування готовності майбутніх педагогів до професійного самовдосконалення: дис. канд. пед. наук: спец. 13.00.04 «Теорія та методика професійної освіти» / Шестакова Тетяна Віталіївна; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. - К., 2006. - 250 с.

УДК 378.147: 004

СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ТА ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ

О.М. Касьянова, О.В. Квасник
Харківська медична академія післядипломної освіти, м. Харків, Україна

Сучасне суспільство покликано провести необхідні відповідно до запитів доби трансформації на високому рівні і своєчасно відреагувати на вимоги суспільства. Відповідним повинен бути рівень фахівців, які ці зміни забезпечують. Мобільність, креативність, відповідальність, толерантність до невизначеності тощо саме ті якості, що необхідні для конкурентоспроможності і відповідності запитам, а також передбачені «Національною стратегією розвитку освіти на 2012-2021 роки», серед основних завдань якої є «забезпечення умов для розвитку сучасних засобів навчання (навчально-методичних, електронних, технічних, інформаційно-комунікаційних тощо). Завдання забезпечення реалізації зазначених аспектів покладено на освітню галузь, зокрема це питання є актуальним для вищої та післядипломної освіти. Першорядна роль вищої освіти має бути спрямована на пошук нових моделей організації навчального процесу через застосування інформаційно-

ПЕРЕЛІК ЗВО УКРАЇНИ, ЩО ВЗЯЛИ УЧАСТЬ У ІІ-ВСЕУКРАЇНСЬКІЙ НАУКОВО-МЕТОДИЧНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ

1. Академія рекреаційних технологій і права, м. Луцьк
2. Бахмутський коледж мистецтв ім. І. Карабиця, м. Бахмут
3. Вищий навчальний комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівська медична академія ім. А. Крупинського», м. Львів
4. Вінницький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету, м. Вінниця
5. Горлівський інститут іноземних мов Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет, м. Бахмут
6. Державний заклад «Запорізька медична академія післядипломної освіти Міністерства охорони здоров'я України», м. Запоріжжя
7. ДЗ «Луганський національний університет ім. Т. Шевченка», м. Старобільськ
8. Донецький національний медичний університет, м. Краматорськ
9. Донецький національний медичний університет, м. Кропивницький
10. Донецький національний медичний університет, м. Лиман
11. Донецький національний медичний університет, м. Маріуполь
12. Житомирський торговельно-економічний коледж Київського національного торговельно-економічного університету, м. Житомир
13. Запорізький державний медичний університет, м. Запоріжжя
14. Івано-Франківський національний медичний університет, м. Івано-Франківськ
15. Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, м. Івано-Франківськ
16. Київський національний торговельно-економічний університ, м. Київ
17. Київський національний університет технологій та дизайну, м. Київ
18. Кременчуцький льотний коледж Харківського національного університету внутрішніх справ, м. Кременчук
19. Луцький національний технічний університет, м. Луцьк
20. Маріупольський державний університет, м. Маріуполь
21. Миколаївський коледж Вищого навчального закладу «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна», м. Миколаїв
22. Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ
23. Національний університет оборони України ім. І. Черняховського, м. Київ
24. Національний університет харчових технологій, м. Київ
25. Національний фармацевтичний університет, м. Харків
26. Одеська державна академія технічного регулювання та якості, м. Одеса
27. Одеський національний політехнічний університет, м. Одеса
28. Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова (ОНУ), м. Одеса

29. Полтавський національний педагогічний університет ім. В.Г. Короленка, м. Полтава
30. Східноукраїнський Національний університет ім. В. Даля, м. Сєвєродонецьк
31. Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка, м. Тернопіль
32. Українська інженерно-педагогічна академія, м. Харків
33. Українська медична стоматологічна академія, м. Полтава
34. Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини, м. Умань
35. Харківська медична академія післядипломної освіти, м. Харків
36. Харківський національний медичний університет, м. Харків
37. Центральноукраїнський державний педагогічний університет ім. В. Винниченка, м. Кропивницький

НТБ ОНАХТ

Забезпечення ефективності самостійної роботи студентів на кафедрі Товарознавства та митної справи
Я.Г. Верхівкер, О.І. Данилова, Л.О. Крупицька…… **362**
Методика використання скандинавської ходьби під час самостійних занять фізичним вихованням
Н.Г. Лаговська, Л.М. Цапенко……... **363**
Використання сучасних технологій навчання у фізичному вихованні в умовах інформатизації освіти
Р.С. Яготін, Б.І. Струк……. **366**
Мотивація до самостійних занять фізичним вихованням студентів спеціальної медичної групи
Т.В. Волкова, В.В. Гончарук…….. **367**
Курс Технічної фізики харчових продуктів в Болонському університеті
О.Є. Сергєєва……. **370**
Мобільність та інтернаціоналізація у вищих навчальних закладах Європейського Союзу
С.Н. Федосов…….. **371**
Компетентнісна модель економічної культури студентів технічних факультетів
А.В. Вітюк, О.В. Ніколюк, О.Б. Мартинова…… **372**
Про особливості проведення он-лайн тестування під час навчального процесу
Ю.С. Федченко, Є.В. Черевко…… **375**
Самостійна робота студентів - шлях до підвищення якості знань
А.В. Лупол…….. **377**
Морфологічні та семантичні особливості українських і російських конструкцій з прийменником *по*
О.І. Южакова…… **380**
Міжпредметні зв'язки як засіб піднесення ефективності навчальної діяльності студентів
Г.І. Віват **382**
Визнання компетентностей, здобутих неформальним та/або інформальним шляхом в системі формальної освіти
Н.М. Сас……. **384**
Соціальні мережі як інструмент забезпечення якості самостійної роботи здобувачів вищої та післядипломної освіти
О.М. Касьянова, О.В. Квасник…….. **387**
Навчально-дослідницька робота студентів - важливий компонент навчального процесу кафедри Анатомії людини
О.О. Тихонова, Я.А. Тарасенко…….. **390**
Удосконалення самостійної роботи студентів
А.П. Левицький, А.П. Лапінська, Н.В. Хоренжий……..... **392**
Посилення самостійної роботи в курсі «Технологія консервної галузі»
Я.Г. Верхівкер, Т.І. Нікітчіна, О.М. Мирошніченко……. **393**

НТБ ОНАХТ